LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. KOVO 10 D. NUTARIMO NR. 198 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS GELMIŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. rugpjūčio 12 d. Nr. 901
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 10 d. nutarimą Nr. 198 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo įgyvendinimo“:

1.Pakeisti preambulę ir ją išdėstyti taip:

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktais, 12 straipsnio 3 dalimi, 16 straipsnio 4, 7 ir 12 dalimis, 17 straipsnio 1 dalimi, 18 straipsnio 1, 2 ir 4 dalimis, 19 straipsnio 6 dalimi, 20 straipsnio 6 dalimi, 25 straipsnio 5 dalimi, 30 straipsnio 2 dalimi ir įgyvendindama 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų, 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/52/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:“.

2. Papildyti 1.4 papunkčiu:

„1.4. Žemės gelmių registro nuostatus.“

3. Papildyti nauju 2 punktu:

„2. Įgalioti Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją nustatyti:

2.1. informacijos apie numatomas naudoti radioaktyviąsias, pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas ir mišinius turinį ir šios informacijos teikimo tvarką;

2.2. konkursų naudoti naudingųjų iškasenų, išskyrus angliavandenilius, išteklius ir žemės gelmių ertmes vykdymo, valstybės lėšomis iki konkurso atliktų konkurso objekto žemės gelmių tyrimo darbų sąnaudų, konkurso parengiamųjų darbų ir organizavimo išlaidų apskaičiavimo tvarką.“

4. Buvusius 2 ir 3 punktus laikyti atitinkamai 3 ir 4 punktais.

5. Papildyti 3.4 papunkčiu:

„3.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 26 d. nutarimą Nr. 584 „Dėl Žemės gelmių registro nuostatų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;“.

6. Papildyti 3.5 papunkčiu:

„3.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimą Nr. 677 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymą“ su visais pakeitimais ir papildymais.“

Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis

Žemės ūkio ministras,
pavaduojantis aplinkos ministrą Andrius Palionis

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2020 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. 901

ŽEMĖS GELMIŲ REGISTRO NUOSTATAI

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Žemės gelmių registro nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja Žemės gelmių registro (toliau – Registras) paskirtį, Registro objektus, Registro valdytoją ir Registro tvarkytoją, jų teises ir pareigas, Registro duomenų ir informacijos tvarkymą, sąveiką su susijusiais registrais, Registro duomenų teikėjus, jų teises ir pareigas, Registro objektų registravimą, Registro duomenų pakartotinio naudojimo tvarką, Registro duomenų ir informacijos saugą, jų skelbimą ir teikimą, Registro reorganizavimą ir likvidavimą.

2. Registro paskirtis – registruoti Registro objektus, rinkti, kaupti, sisteminti, saugoti, apdoroti, ir teikti fiziniams ir juridiniams asmenims Registro duomenis ir dokumentus, atlikti kitus Registro duomenų tvarkymo veiksmus.

3. Registrą sudaro šios dalys:

3.1. žemės gelmių išteklių dalis;

3.2. žemės gelmių tyrimų dalis;

3.3. gręžinių dalis;

3.4. geoterminių gręžinių sistemų dalis.

4. Registre kaupiami asmens duomenys, kurių tvarkymo tikslas – Registre registruojamų žemės gelmių išteklių dalies, gręžinių dalies ir geoterminių gręžinių sistemų dalies objektų savininkų ir naudotojų, žemės gelmių tyrimų užsakovų, leidimų tirti žemės gelmes turėtojų bei jų kaitos fiksavimas.

5. Registro duomenys ir informacija kaupiami vienoje Registro duomenų bazėje.

6. Registras tvarkomas vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, Nuostatais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais valstybės registrų veiklą.

7. Nuostatuose vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Reglamente (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatyme, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme ir Žemės gelmių įstatyme.

II SKYRIUS
REGISTRO VALDYTOJAS IR TVARKYTOJAS, JŲ TEISĖS IR PAREIGOS

8. Registro valdytojas ir tvarkytojas yra Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Lietuvos geologijos tarnyba).

9. Registre tvarkomų asmens duomenų valdytoja yra Lietuvos geologijos tarnyba.

10. Lietuvos geologijos tarnyba turi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas duomenų valdytojo pareigas, taip pat Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytas funkcijas, turi teises ir vykdo pareigas, nustatytas šiame įstatyme, taip pat:

10.1. teikia Registro duomenis Registro duomenų gavėjams ir sudaro Registro duomenų teikimo sutartis;

10.2. užtikrina Registro sąveiką su susijusiais registrais;

10.3. įgyvendina duomenų subjektų teises, numatytas Reglamento (ES) 2016/679 III skyriuje;

10.4. užtikrina Registro techninės ir programinės įrangos, duomenų bazės techninę priežiūrą;

10.5. įgyvendina reikiamas administracines, technines ir organizacines Registro duomenų ir informacijos saugumo priemones;

10.6. turi teisę reikalauti iš Registro duomenų teikėjų, kad Registro duomenys, jų pakeitimai ir dokumentai būtų tinkamai surašyti, pateikti laiku, atitiktų susijusių registrų duomenis;

10.7. turi teisę administruoti Registro duomenis tvarkančių asmenų duomenis, suteikti jiems prieigos teises.

III SKYRIUS
REGISTRO OBJEKTAI IR JŲ DUOMENYS

11. Registro žemės gelmių išteklių dalies objektai – Lietuvos Respublikos teritorijos sausumoje ir vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje, kontinentiniame šelfe ir išskirtinėje ekonominėje zonoje – Baltijos jūroje esantys (-čios):

11.1. žemės gelmių išteklių telkiniai;

11.2. požeminio vandens vandenvietės;

11.3. žemės gelmių ertmės;

11.4. ištirtos, suteiktos naudoti ir uždarytos anglies dioksido geologinės saugyklos ir anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksai.

12. Registro žemės gelmių tyrimų dalies objektai – tiesioginiai ir nuotoliniai žemės gelmių geologiniai tyrimai (toliau – žemės gelmių tyrimai) Lietuvos Respublikos teritorijos sausumoje ir vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje, kontinentiniame šelfe ir išskirtinėje ekonominėje zonoje – Baltijos jūroje.

13. Registro gręžinių dalies objektai – visi fiziškai egzistuojantys gręžiniai (išskyrus geoterminių gręžinių sistemų gręžinius), įrengti Lietuvos Respublikos teritorijos sausumoje ir vidaus vandenyse, teritorinėje jūroje, kontinentiniame šelfe ir išskirtinėje ekonominėje zonoje – Baltijos jūroje.

14. Registro geoterminių gręžinių sistemų dalies objektai – visos fiziškai egzistuojančios geoterminių gręžinių sistemos, įrengtos Lietuvos Respublikos teritorijos sausumoje.

15. Registre tvarkomi šie bendrieji visiems Registro objektams duomenys:

15.1. objekto identifikavimo numeris;

15.2. objekto adresas arba objekto vietą apibūdinantys Lietuvos Respublikos adresų registro objektų tekstiniai duomenys, kai objektas neturi adreso;

15.3. objekto įregistravimo, išregistravimo datos, duomenų įrašymo ir keitimo datos.

16. Kiekvienoje Registro dalyje tvarkomi specialieji Registro objektų duomenys, nurodyti Nuostatų 17–20 punktuose.

17. Registro žemės gelmių išteklių dalyje tvarkomi:

17.1. duomenys apie žemės gelmių išteklių telkinį, požeminio vandens vandenvietę ar žemės gelmių ertmę:

17.1.1. pavadinimas;

17.1.2. žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių aprobavimo dokumento data ir numeris;

17.1.3. žemės gelmių išteklių rūšis;

17.1.4. žemės gelmių išteklių kategorija (identifikavimo kodas) ir jų kiekis;

17.1.5. žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių tyrimo pabaigos data ir žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmių tyrimo vykdytojo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris;

17.1.6. žemės gelmių išteklių ar žemės gelmių ertmės panaudojimo sritis;

17.1.7. žemės gelmių išteklių telkinio, požeminio vandens vandenvietės ar žemės gelmių ertmės būklė ir jos pasikeitimo data;

17.2. duomenys apie žemės gelmių išteklių ar ertmių naudojimą:

17.2.1. leidimo naudoti žemės gelmių išteklius ar žemės gelmių ertmes duomenys (leidimo išdavimo data ir numeris, leidimo turėtojo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris);

17.2.2. žemės gelmių išteklių gavybos žemės gelmių išteklių telkinyje, požeminio vandens vandenvietėje duomenys;

17.2.3. naudingųjų iškasenų, išskyrus angliavandenilius, išteklių kiekis telkinyje kalendorinių metų pabaigoje arba angliavandenilių išteklių išgaunamųjų išteklių kiekis telkinyje kalendorinių metų pabaigoje;

17.2.4. kasybos sklypo numeris, plotas, išteklių rūšis ir kiekis;

17.3. duomenys apie ištirtas, suteiktas naudoti ir uždarytas anglies dioksido geologines saugyklas ir anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksus:

17.3.1. pavadinimas;

17.3.2. anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų žvalgybos data ir teritorija;

17.3.3. leidimo žvalgyti anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksus išdavimo duomenys (leidimo išdavimo (pratęsimo), įsigaliojimo datos ir numeris, leidimo turėtojo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas);

17.3.4. leidimo saugoti anglies dioksidą duomenys (leidimo išdavimo (atnaujinimo), įsigaliojimo datos ir numeris, leidimo turėtojo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas);

17.3.5. anglies dioksido geologinės saugyklos, anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų būklė ir kitimas;

17.3.6. suleistų anglies dioksido srautų kiekiai ir sudėtis;

17.3.7. atsakomybės perdavimo pagal Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymą data;

17.3.8. duomenys, kurių reikia nustatyti, kad saugomas anglies dioksidas bus sandariai ir visam laikui izoliuotas;

17.4. žemės gelmių išteklių telkinio, anglies dioksido geologinės saugyklos, anglies dioksido geologinių saugyklų komplekso, požeminio vandens vandenvietės ar žemės gelmių ertmės erdviniai duomenys 1994 metų Lietuvos koordinačių sistemoje (toliau – LKS-94) ir jų aprašomieji duomenys:

17.4.1. žemės gelmių išteklių telkinio, anglies dioksido geologinės saugyklos, anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų, požeminio vandens vandenvietės ar žemės gelmių ertmės ribos;

17.4.2. požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos juostų ribos ir jų aprašomieji duomenys: apsaugos zonos juostos tipas;

17.4.3. kasybos sklypo ribos;

17.4.4. žemės gelmių išteklių telkinių išteklių sluoksnių ribos;

17.4.5. ištirtos, suteiktos naudoti ir uždarytos anglies dioksido geologinės saugyklos ir anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksų žemėlapiai ir pjūviai.

18. Registro žemės gelmių tyrimų dalyje tvarkomi duomenys:

18.1. tyrimo būdas;

18.2. tyrimo rūšis;

18.3. tyrimo tikslas ir (ar) tyrimų etapas;

18.4. tyrimo vietos erdviniai duomenys LKS-94: tyrimo ploto ribos arba tyrimų vietos koordinatės;

18.5. tyrimo užsakovo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris;

18.6. tyrimo vykdytojo juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris; leidimo tirti žemės gelmes numeris, išdavimo data;

18.7. tyrimo pradžios ir pabaigos datos;

18.8. tyrimo dokumento pavadinimas;

18.9. tyrimo dokumento įregistravimo data;

18.10. tyrimo būklė ir jos pasikeitimo data.

19. Registro gręžinių dalyje tvarkomi duomenys:

19.1. gręžinio žiočių koordinatės LKS-94, nustatytos 1 metro tikslumu;

19.2. žemės sklypo, kuriame įrengtas gręžinys, kadastro numeris;

19.3. gręžinio žiočių aukštis Lietuvos valstybinėje aukščių sistemoje LAS 07;

19.4. gręžinio įrengimo data;

19.5. gręžinio paskirtis ir jos pasikeitimo data;

19.6. gręžinį įrengusio juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris;

19.7. gręžinio būklė ir jos pasikeitimo data;

19.8. gręžinio savininko juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas; arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas; arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris; savininko pasikeitimo data.

20. Registro geoterminių gręžinių sistemų dalyje tvarkomi duomenys:

20.1. geoterminių gręžinių sistemos centro koordinatės LKS-94;

20.2. žemės sklypo, kuriame įrengta geoterminių gręžinių sistema, kadastro numeris;

20.3. geoterminių gręžinių sistemą įrengusio juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris;

20.4. geoterminių gręžinių sistemos įrengimo data;

20.5. geoterminių gręžinių sistemos įrengtoji galia;

20.6. geoterminių gręžinių kiekis;

20.7. geoterminių gręžinių sistemos savininko juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas arba juridinių ir (ar) fizinių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, šalių vardai, pavardės, pavadinimai, juridinių asmenų teisinės formos, kodai, jungtinės veiklos sutarties sudarymo data ir numeris; savininko pasikeitimo data;

20.8. geoterminių gręžinių sistemos būklė ir jos pasikeitimo data.

21. Registro duomenys grupuojami pagal Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus tvirtinamus Registro objektų duomenų klasifikatorius.

IV SKYRIUS
REGISTRO OBJEKTŲ REGISTRAVIMAS

22. Registro duomenų teikėjai yra fiziniai ir juridiniai asmenys ir šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartis:

22.1. tiriantys žemės gelmes, kurie teikia Nuostatų 15.2, 17.1.5, 17.3.2, 17.4.1, 17.4.2, 17.4.4, 17.4.5 ir 18.1–18.8 papunkčiuose nurodytus duomenis;

22.2. naudojantys žemės gelmių išteklius ir ertmes, – teikia Nuostatų 17.2.2, 17.3.5 ir 17.3.6 papunkčiuose nurodytus duomenis;

22.3. gręžiantys ir (ar) įrengiantys gręžinius, – teikia Nuostatų 15.2 papunktyje ir 19 punkte nurodytus duomenis;

22.4. gręžiantys ir (ar) įrengiantys geoterminių gręžinių sistemas, – teikia Nuostatų 15.2 papunktyje ir 20 punkte nurodytus duomenis;

22.5. gręžinių ir geoterminių gręžinių sistemų savininkai, – teikia Nuostatų 19.8 ir 20.7 papunkčiuose nurodytus duomenis.

23. Registro duomenų teikėjai turi teisę:

23.1. reikalauti, kad būtų ištaisyti neteisingi, netikslūs ar neišsamūs duomenys;

23.2. įgyvendinti kitas Nuostatuose jiems suteiktas teises.

24. Registro objektus registruoja Lietuvos geologijos tarnyba, gavusi iš duomenų teikėjų Lietuvos geologijos tarnybos direktoriaus tvirtinamų Registro tvarkymo taisyklių (toliau – Registro tvarkymo taisyklės) nustatyta tvarka pateiktus dokumentus elektroniniu būdu arba Nuostatų 24.1 ir 24.4 papunkčiuose nurodytais atvejais raštu ir atlikusi šiuos veiksmus:

24.1. Registro žemės gelmių išteklių dalies objektai įregistruojami gavus žemės gelmių išteklių telkinio, požeminio vandens vandenvietės išteklių ar žemės gelmių ertmių tyrimo (atitinkamo etapo) dokumentus ir kitus Registro tvarkymo taisyklėse nustatytus dokumentus ir priėmus Lietuvos geologijos tarnybos sprendimą dėl žemės gelmių išteklių telkinio ar požeminio vandens vandenvietės išteklių ar žemės gelmių ertmių aprobavimo arba ištyrus ir (arba) leidus naudoti anglies dioksido geologinę saugyklą ir anglies dioksido geologinės saugyklos kompleksą;

24.2. Registro gręžinių dalies objektai registruojami gavus užpildytą Lietuvos geologijos tarnybos nustatytos formos gręžinio pasą ir kitus Registro tvarkymo taisyklėse nurodytus dokumentus;

24.3. Registro žemės gelmių tyrimų dalies objektai registruojami gavus Registro tvarkymo taisyklėse nurodytus žemės gelmių tyrimo registravimo dokumentus;

24.4. Registro geoterminių gręžinių sistemų dalies objektai registruojami gavus užpildytą Lietuvos geologijos tarnybos nustatytos formos geoterminių gręžinių sistemos pasą ir kitus Registro tvarkymo taisyklėse nurodytus dokumentus.

25. Registruojamų tiesioginių žemės gelmių tyrimų vieta ar plotas, atlikimo būdas ir trukmė turi būti suderinti vadovaujantis Žemės gelmių įstatymo 11 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos žemės įstatyme nustatyta tvarka.

26. Registro duomenų teikėjai:

26.1. Nuostatų ir Registro tvarkymo taisyklių nustatyta tvarka privalo teikti duomenis ir jų pakeitimus, ištaisyti neteisingus, netikslius, neišsamius duomenis ir juos pateikti Lietuvos geologijos tarnybai su nurodytas aplinkybes patvirtinančiais dokumentais;

26.2. atsako už pateiktų duomenų išsamumą, teisingumą ir tikslumą.

27. Lietuvos geologijos tarnyba patikrina Registro duomenų teikėjų pateiktų dokumentų ir duomenų autentiškumą, teisingumą ir atitiktį Nuostatuose, Registro tvarkymo taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams ir įrašo (arba atsisako įrašyti) juos į Registrą per 10 darbo dienų nuo dokumentų gavimo.

28. Lietuvos geologijos tarnyba objekto neregistruoja ir (ar) duomenų neįrašo, jeigu nustato, kad pateiktuose dokumentuose nurodyti neteisingi, netikslūs arba neišsamūs duomenys, dokumentai neatitinka Nuostatuose, Registro tvarkymo taisyklėse ir (ar) kituose teisės aktuose jiems nustatytų reikalavimų, taip pat Žemės gelmių įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju. Apie atsisakymą įregistruoti objektą ir (ar) įrašyti duomenis Lietuvos geologijos tarnyba per 10 darbo dienų nuo dokumentų gavimo raštu per atstumą ar tiesiogiai arba elektroninių ryšių priemonėmis informuoja Registro duomenų teikėją, nurodydama šio sprendimo priežastį.

29. Registro duomenų teikėjai, pašalinę priežastis, dėl kurių Lietuvos geologijos tarnyba objekto neregistravo ir (ar) duomenų neįrašė, pakartotinai gali kreiptis dėl objekto registravimo ir (ar) duomenų įrašymo.

30. Lietuvos geologijos tarnyba, turėdama atitinkamas aplinkybes patvirtinančius duomenis ir dokumentus, gali tikslinti pateiktus netikslius ar neišsamius duomenis apie tai pranešdama Registro duomenų teikėjui ir nurodydama patikslinimą ir jo priežastį.

31. Lietuvos geologijos tarnyba, nustačiusi, kad iš susijusio registro gauti duomenys skiriasi nuo Registro duomenų teikėjo pateiktų duomenų, sustabdo objekto registravimo procedūrą ir ne vėliau kaip per 24 valandas kreipiasi į registro tvarkytoją, su kurio duomenimis nesutapo duomenų teikėjo pateikti duomenys. Sustabdžius Registro objekto registravimo procedūrą, apie tai per 2 darbo dienas informuojamas duomenų teikėjas. Įregistravimo procedūra pratęsiama patikslinus nesutapusius duomenis arba gavus susijusio registro tvarkytojo motyvuotą atsisakymą juos tikslinti. Atnaujinus objekto registravimo procedūrą, apie tai per 2 darbo dienas informuojamas duomenų teikėjas. Kai Lietuvos geologijos tarnyba turi dokumentus, patvirtinančius pateiktus duomenis, objekto registravimo procedūra nestabdoma, o atitinkamo registro tvarkytojas per 24 valandas informuojamas apie pastebėtus savo pateiktų duomenų netikslumus.

32. Registro objektas laikomas įregistruotu, kai Lietuvos geologijos tarnyba, patikrinusi pateiktus dokumentus ir duomenis, įrašo juos į Registro duomenų bazę ir suteikia objektui identifikavimo numerį.

33. Lietuvos geologijos tarnybai įregistravus objektus:

33.1. žemės gelmių išteklių dalyje – per 5 darbo dienas nuo žemės gelmių išteklių telkinio, anglies dioksido geologinės saugyklos, anglies dioksido geologinių saugyklų komplekso, požeminio vandens vandenvietės išteklių ar žemės gelmių ertmės įrašymo į Registrą duomenų teikėjas informuojamas apie tai raštu per atstumą (elektroniniu paštu ar paštu) arba tiesiogiai;

33.2. gręžinių dalyje – pažyma apie gręžinio įregistravimą ir įregistruoto gręžinio pasas per 5 darbo dienas nuo įregistravimo perduodami duomenų teikėjui elektroninių ryšių priemonėmis;

33.3. žemės gelmių tyrimų dalyje – žemės gelmių tyrimo įregistravimą patvirtinantis dokumentas per 5 darbo dienas nuo įregistravimo perduodamas duomenų teikėjui elektroninių ryšių priemonėmis;

33.4. geoterminių gręžinių sistemų dalyje – įregistruotos geoterminių gręžinių sistemos pasas per 5 darbo dienas nuo įregistravimo perduodamas duomenų teikėjui elektroninių ryšių priemonėmis.

34. Registro duomenys keičiami:

34.1. žemės gelmių tyrimų dalyje – jeigu pasikeičia tyrimo rūšis, tikslas ir (ar) etapas, ploto ribos ar vieta, adresas, tyrimo pradžios ir pabaigos datos, užsakovas;

34.2. gręžinių dalyje – jeigu pasikeičia gręžinio savininkas, būklė ar paskirtis;

34.3. žemės gelmių išteklių dalyje – jeigu pasikeičia žemės gelmių išteklių telkinio būklė, išteklių kategorija ar kiekis, duomenys apie žemės gelmių išteklių ar ertmių naudojimą, erdviniai duomenys;

34.4. geoterminių gręžinių sistemų dalyje – jeigu pasikeičia geoterminių gręžinių sistemos savininkas, būklė, gręžinių kiekis, galia.

35. Registro duomenų teikėjas per 10 darbo dienų nuo Nuostatų 34 punkte nurodytų duomenų pasikeitimų turi pateikti Lietuvos geologijos tarnybai prašymą patikslinti pakitusius duomenis ir Registro tvarkymo taisyklėse nurodytus dokumentus. Lietuvos geologijos tarnyba per 5 darbo dienas įrašo pakeitimus ir raštu per atstumą ar tiesiogiai arba elektroninių ryšių priemonėmis praneša apie tai Registro duomenų teikėjui.

36. Žemės gelmių išteklių telkinys, anglies dioksido geologinė saugykla, anglies dioksido geologinių saugyklų kompleksas arba žemės gelmių ertmė išregistruojami Lietuvos geologijos tarnybai priėmus sprendimą išbraukti juos iš Registro. Požeminio vandens vandenvietė išregistruojama pagal požeminio vandens vandenvietės išteklių naudotojo prašymą, kai likviduojami visi joje esantys gręžiniai.

37. Likviduotas gręžinys išregistruojamas per 10 darbo dienų nuo dokumentų, patvirtinančių gręžinio likvidavimą, gavimo dienos.

38. Geoterminių gręžinių sistema išregistruojama per 10 darbo dienų nuo dokumentų, patvirtinančių geoterminių gręžinių sistemos likvidavimą, gavimo dienos.

39. Žemės gelmių tyrimas (išskyrus naudingųjų iškasenų, išgaunamų atviru ar požeminiu kasybos būdu, tyrimą), kuris neatliktas iki tyrimo pabaigos datos, išregistruojamas per 60 darbo dienų nuo tyrimo pabaigos datos. Naudingųjų iškasenų, išgaunamų atviru ar požeminiu kasybos būdu, tyrimas išregistruojamas per 10 darbo dienų nuo tyrimo pabaigos datos.

40. Kaupiant Registro duomenis, seni įrašai papildomi naujais, ištaisomi tik neteisingi, netikslūs ar neišsamūs duomenys. Pakeitus įregistruotų objektų duomenis Nuostatuose nustatyta tvarka arba objektus išregistravus, senieji duomenys, išskyrus asmens duomenis, saugomi duomenų bazėje neterminuotai. Pakeitus įrašytus asmens duomenis, senieji duomenys saugomi duomenų bazėje 10 metų. Pasibaigus asmens duomenų saugojimo terminui, duomenys sunaikinami.

V SKYRIUS
REGISTRO DUOMENŲ TAISYMAS

41. Netikslūs, neteisingi, neišsamūs Registro duomenys (toliau – netikslūs duomenys) taisomi Lietuvos geologijos tarnybos iniciatyva arba gavus suinteresuoto asmens (Registro duomenų gavėjo, susijusio registro tvarkytojo) prašymą ir jį pagrindžiančius dokumentus. Apie pastebėtų netikslumų ištaisymą Lietuvos geologijos tarnyba privalo ne vėliau kaip per 24 valandas elektroninių ryšių priemonėmis pranešti visiems Registro duomenų gavėjams, turintiems galiojančius išrašus, susijusių registrų tvarkytojams, kuriems perduoti netikslūs duomenys.

42. Registro duomenų gavėjas, susijusio registro tvarkytojas, nustatę, kad jiems pateikti ar perduoti netikslūs duomenys, privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas apie tai raštu per atstumą arba tiesiogiai pranešti Lietuvos geologijos tarnybai. Gavusi informaciją, kad Registro duomenys netikslūs, neteisingi ar neišsamūs, Lietuvos geologijos tarnyba privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas įvertinti informaciją ir, jei ji pagrįsta, ištaisyti netikslius duomenis. Jeigu informacija nepagrįsta, – raštu per atstumą arba tiesiogiai pranešti informaciją pateikusiam subjektui apie atsisakymą ištaisyti Registro duomenis.

43. Jeigu Registre įrašyti netikslūs duomenys dėl Lietuvos geologijos tarnybos kaltės, ji privalo ne vėliau kaip per 24 valandas nuo netikslumų nustatymo juos ištaisyti, papildyti arba ištrinti ir neatlygintinai elektroninių ryšių priemonėmis pranešti apie tai visiems Registro duomenų gavėjams, turintiems galiojančius išrašus, susijusiems registrams, kuriems perduoti netikslūs duomenys.

44. Nustatęs, kad Registro duomenų teikėjo pateiktame prašyme ir (ar) dokumentuose nurodyti netikslūs duomenys arba kad susijusio registro tvarkytojo sąveikos būdu perduotuose duomenyse yra netikslumų, Lietuvos geologijos tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas elektroninių ryšių priemonėmis praneša apie tai Registro duomenų teikėjui arba susijusio registro tvarkytojui, pareikalauja ištaisyti arba ištrinti netikslumus ir pateikti patikslintus duomenis. Registro duomenų teikėjas arba susijusio registro tvarkytojas, gavę tokį pranešimą, privalo pateikti patikslintus duomenis arba motyvuotą atsisakymą juos tikslinti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

45. Kiekvienas duomenų subjektas, kurio duomenys įrašyti Registre, pateikęs tiesiogiai, paštu ar elektroninėmis priemonėmis rašytinį prašymą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar jo notaro patvirtintą kopiją arba patvirtinęs savo asmens tapatybę elektroninių ryšių priemonėmis, kurios leidžia atpažinti asmenį, turi teisę susipažinti su Registre tvarkomais savo duomenimis.

46. Duomenų subjektas, kurio duomenys tvarkomi Registre, susipažinęs su Registre tvarkomais savo duomenimis, turi teisę reikalauti Lietuvos geologijos tarnybos, kad būtų ištaisyti netikslūs duomenys. Šiuo atveju duomenų subjektas tiesiogiai, paštu ar elektroninėmis priemonėmis pateikia rašytinį prašymą ir pagrindžiančius dokumentus. Lietuvos geologijos tarnyba privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo duomenų subjekto prašymo ir pagrindžiančių dokumentų gavimo ištaisyti netikslius duomenis ir apie tai raštu per atstumą, tiesiogiai arba elektroninių ryšių priemonėmis informuoti duomenų subjektą, patikslintus duomenis neatlygintinai perduoti Registro duomenų gavėjams, susijusių registrų tvarkytojams.

47. Duomenų subjekto teisių įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos geologijos tarnybos direktorius.

VI SKYRIUS
REGISTRO SĄVEIKA SU KITAIS REGISTRAIS

48. Registrui tvarkyti naudojami šių registrų duomenys:

48.1. Lietuvos Respublikos adresų registro – Nuostatų 15.2 papunktyje nurodyti duomenys;

48.2. Juridinių asmenų registro – Nuostatų 17.1.5, 17.2.1, 17.3.3, 17.3.4, 18.5, 18.6, 19.6, 19.8, 20.3 ir 20.7 papunkčiuose nurodyti duomenys apie juridinio asmens pavadinimą, teisinę formą, kodą ir buveinės adresą;

48.3. Lietuvos Respublikos gyventojų registro – Nuostatų 17.1.5, 17.2.1, 17.3.3, 17.3.4, 18.5, 18.6, 19.6, 19.8, 20.3 ir 20.7 papunkčiuose nurodyti duomenys apie fizinio asmens vardą, pavardę, asmens kodą ir gyvenamosios vietos adresą;

48.4. Georeferencinio pagrindo kadastro – Nuostatų 17.4, 18.4, 19.1 ir 20.1 papunkčiuose nurodytiems duomenims tvarkyti;

48.5. Nekilnojamojo turto registro (žemės sklypo kadastro duomenys: kadastro vietovės kodas, kadastro bloko kodas, žemės sklypo numeris (sklypo kadastro numeris); nekilnojamojo turto kadastro žemėlapio duomenys; duomenys, nustatantys daiktinių teisių turėtojus) – Nuostatų 17.4, 18.4, 19.2 ir 20.2 papunkčiuose nurodytiems duomenims tvarkyti.

49. Duomenų iš susijusių registrų gavimo būdas nustatomas sudaromose duomenų teikimo sutartyse.

VII SKYRIUS
REGISTRO DUOMENŲ TEIKIMAS IR NAUDOJIMAS

50. Registro duomenys yra vieši, išskyrus asmens duomenis.

51. Registro duomenų teikimas ribojamas:

51.1. Žemės gelmių įstatymo 31 straipsnio 5 dalyje nustatytu atveju;

51.2. Nuostatų 17.1.4, 17.1.6, 17.2.2 ir 17.2.3 papunkčiuose nurodytų duomenų – Žemės gelmių įstatymo 31 straipsnio 4 dalyje nustatytu atveju.

52. Registro duomenys neatlygintinai teikiami Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 29 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais.

53. Registro duomenys, išskyrus Nuostatų 52 ir 61 punktuose nustatytais atvejais teikiamus duomenis, teikiami gavėjams už atlyginimą. Atlyginimo dydis apskaičiuojamas ir mokėjimo už duomenų teikimą tvarka nustatoma vadovaujantis Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registrui pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

54. Registro duomenys į užsienio valstybes teikiami Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka.

55. Lietuvos geologijos tarnyba Registro duomenis ir dokumentus:

55.1. teikia duomenis:

55.1.1. žodžiu, raštu tiesiogiai ar per atstumą (paštu, elektroniniu paštu ar kitomis ryšių priemonėmis);

55.1.2. automatiniu būdu elektroninių ryšių tinklais;

55.1.3. peržiūrėti leidžiamosios kreipties būdu internetu arba kitais elektroninių ryšių tinklais;

55.1.4. susijusiems registrams perduoda Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 27 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka;

55.2. perduoda išduodama:

55.2.1. Registro išrašą, apimantį aktualius Registro objekto duomenis;

55.2.2. Registro dalies duomenų bazės išrašą, apimantį visus viešai skelbiamus arba visus aktualius konkrečios Registro dalies duomenų bazėje saugomus duomenis arba jų dalį;

55.2.3. pažymą, patvirtinančią objekto įregistravimo Registre faktą;

55.2.4. apibendrintą, susistemintą, statistinę ar kitaip apdorotą analitinę Registro informaciją, kuri teikiama pagal Registro duomenų teikimo sutartis;

55.2.5. Registro dalies erdvinių duomenų rinkinį skaitmenine forma ir viešai skelbiamus Registro duomenis arba žemėlapį arba žemėlapio ištrauką, atspausdintą iš Registro duomenų bazės;

55.2.6. Registro duomenų teikėjų pateiktų dokumentų kopijas.

56. Registro išrašus, pažymas ir kitus pagal Registro duomenis parengtus dokumentus turi teisę teikti tik Lietuvos geologijos tarnyba, gavusi fizinio arba juridinio asmens ar šių asmenų grupės, veikiančios pagal jungtinės veiklos sutartį, rašytinį prašymą. Prašyme pateikti Registro duomenis nurodomas jų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, reikalaujami objektai ir duomenys, duomenų pateikimo būdas. Registro išrašas galioja 60 kalendorinių dienų nuo išdavimo.

57. Registre tvarkomi asmens duomenys teikiami vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679 pagal duomenų teikimo sutartį arba asmens prašymą, kuriame nurodomas asmens duomenų naudojimo tikslas, jų teikimo ir gavimo teisinis pagrindas ir prašomų pateikti duomenų apimtis. Sutartyje nurodomas Registro duomenų naudojimo tikslas, duomenų teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, sąlygos, tvarka ir teikiamų Registro duomenų apimtis.

58. Registro duomenys teikiami ar atsisakymas juos teikti pateikiamas per 10 darbo dienų nuo Registro duomenų gavėjo prašymo gavimo dienos, jeigu teisės aktuose ar atskirose sutartyse nenumatyti kiti terminai. Jeigu dėl prašomos informacijos kiekio ir sudėtingumo per šį terminą Registro duomenų neįmanoma pateikti, Lietuvos geologijos tarnyba gali pratęsti atsakymo pateikimo terminą, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Registro duomenų gavėjui, pateikusiam prašymą, apie atsakymo pateikimo termino pratęsimą per 2 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti atsakymo pateikimo terminą priėmimo dienos pranešama raštu arba elektroninėmis priemonėmis ir nurodomos pratęsimo priežastys. Atsisakymas teikti duomenis turi būti pagrįstas įstatymų nuostatomis ir nurodyta, kad atsisakymas teikti Registro duomenis gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais. Lietuvos geologijos tarnyba atsisakyme teikti duomenis turi nurodyti kam gali būti teikiamas skundas ir jo pateikimo terminą.

59. Registro duomenų gavėjas iš Registro gautus duomenis gali naudoti (ir pakartotinai) tik taip, kaip nurodyta duomenų teikimo sutartyje arba prašyme. Registro duomenų gavėjas negali keisti iš Registro gautų duomenų, juos naudodamas privalo nurodyti duomenų šaltinį. Registro duomenų gavėjas Registro duomenis, išskyrus asmens duomenis, tretiesiems asmenims gali teikti tik pagal pasirašytas su Lietuvos geologijos tarnyba duomenų teikimo sutartis, kuriose turi būti nurodytas duomenų naudojimo tikslas, sąlygos ir tvarka. Ši nuostata netaikoma, kai Registro duomenų gavėjas naudoja jo pateiktus Registrui duomenis.

60. Registro duomenys elektroninių ryšių priemonėmis teikiami pagal duomenų teikimo sutartis, kuriose turi būti nurodytas duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, sąlygos, tvarka ir teikiami duomenys. Lietuvos geologijos tarnyba gali tvirtinti tipines Registro duomenų teikimo sutartis, kurios turi būti skelbiamos Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje.

61. Siekiant informuoti visuomenę, Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje gali būti viešai skelbiami Registro duomenys, nurodyti Nuostatų 15.1, 15.2, 15.3 (išskyrus objekto išregistravimo, duomenų įrašymo ir keitimo datas), 17.1.1, 17.1.3, 17.1.7 (išskyrus būklės pasikeitimo datą), 17.4.1, 17.4.2, 18.3, 18.4, 18.10 (išskyrus būklės pasikeitimo datą), 19.1, 19.4, 19.5 (išskyrus paskirties pasikeitimo datą), 19.7 (išskyrus būklės pasikeitimo datą), 20.1, 20.4, 20.5, 20.8 (išskyrus būklės pasikeitimo datą) papunkčiuose. Šie Registro duomenys duomenų gavėjui teikiami tik šiam susipažinus su interneto svetainėje paskelbtomis Registro duomenų naudojimo sąlygomis ir tai patvirtinus. Registro duomenų naudojimo sąlygas tvirtina Lietuvos geologijos tarnyba.

62. Lietuvos geologijos tarnybos interneto svetainėje skelbiama informacija apie Registro objektus ir tvarkymo tikslus, tvarkytoją, tvarkymą, asmenų, kurių duomenys tvarkomi Registre, teises, neteisingų, netikslių, neišsamių duomenų ištaisymo Registre tvarką, duomenų teikėjus ir gavėjus, skelbiamas Registrui teikiamų dokumentų ir duomenų sąrašas.

VIII SKYRIUS
REGISTRO DUOMENŲ SAUGA

63. Registro duomenų saugos reikalavimus nustato Lietuvos geologijos tarnybos tvirtinami Registro duomenų saugos nuostatai ir kiti saugos dokumentai, kurie rengiami, derinami ir tvirtinami laikantis Reglamento (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo, Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir Elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir valstybės informacinių sistemų, registrų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“, Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų, taikomų kibernetinio saugumo subjektams, aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 818 „Dėl Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo įgyvendinimo“, reikalavimų.

64. Už Registro duomenų, elektroninės informacijos saugą atsako Lietuvos geologijos tarnyba.

65. Duomenų saugos priemonės turi užtikrinti:

65.1. registruojamų, perduodamų elektroninių ryšių tinklais, saugomų, apdorojamų ir naudojamų duomenų saugą;

65.2. Registro duomenų saugą nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, atskleidimo, pakeitimo ir kitokio neteisėto tvarkymo.

66. Registrą tvarkantys asmenys privalo raštu pasižadėti saugoti asmens ir kitų Registro duomenų paslaptį. Ši pareiga galioja jiems nutraukus su Registro duomenų tvarkymu susijusią veiklą, perėjus dirbti į kitas pareigas, pasibaigus jų valstybės tarnybos, darbo ar sutartiniams santykiams.

67. Lietuvos geologijos tarnyba privalo užtikrinti, kad tvarkant Registrą nebūtų įrašyti netikslūs duomenys.

IX SKYRIUS
REGISTRO FINANSAVIMAS

68. Registras finansuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitų fondų lėšas, taip pat lėšomis, gautomis už Registro teikiamas paslaugas teisės aktų nustatyta tvarka. Pasirengimas kurti Registrą, jo kūrimas, tvarkymas ir priežiūra finansuojami Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nustatyta tvarka.

X SKYRIUS
REGISTRO REORGANIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

69. Registras reorganizuojamas ir likviduojamas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir Registrų steigimo, kūrimo, reorganizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 881 „Dėl Registrų steigimo, kūrimo, reorganizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

70. Likviduojamo Registro duomenys perduodami kitam registrui, sunaikinami arba perduodami valstybės archyvams Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

_____